

Protokół z XVI posiedzenia Komitetu Monitorującego POPW 2014-2020

W dniu 11 maja 2023 r. odbyło się w formule online XVI posiedzenie Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014 -2020 (dalej KM POPW). Lista jego uczestników stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

I. Przywitanie gości i przedstawienie porządku obrad spotkania

Spotkanie rozpoczęła **Pani Małgorzata Jarosińska - Jedynak, Przewodnicząca KM POPW, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej**, która powitała zaproszonych gości i poinformowała, że jest to przedostatnie posiedzenie komitetu przed ostatecznym zamknięciem programu. Zgodnie z rozporządzeniem ogólnym musi ono nastąpić do 15 lutego 2025 r. i do tego czasu należy rozliczyć się z Komisją Europejską z przyznaných środków w ramach EFRR. Będzie to także czas na zebranie informacji o efektach uzyskanego wsparcia za pomocą ewaluacji ex-post. Pani Minister podkreśliła, że wnioski z tych ewaluacji zostaną uwzględnione w sprawozdaniu końcowym. Następnie przedstawiła najważniejsze dane na temat programu i przeszła do omówienia planowanego porządku obrad, do którego nikt nie zgłosił uwag.

Potem głos zabrał **Pan Simeon Shenev, Przedstawiciel KE**, który podziękował za możliwość uczestniczenia w posiedzeniu KM POPW. Zwrócił uwagę, że bardzo dobrym pomysłem jest przedstawienie informacji na temat podejmowanych działań informacyjno – promocyjnych na rzecz programu. Wyraził nadzieję, że będzie to stały punkt agendy, także w ramach posiedzeń Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021 – 2027.

II. Przedstawienie informacji o stanie realizacji Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014 – 2020 wraz z przedstawieniem projektu *Sprawozdania z realizacji POPW 2014 – 2020 za rok 2022*

Informacje na temat postępu rzeczowo – finansowego Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014 – 2020 (dalej POPW) przedstawiła **Pani Małgorzata Wierzbicka, Dyrektor Departamentu Programów Ponadregionalnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej (IZ POPW)**. Prezentacja stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Pan Simeon Shenev, przedstawiciel KE zwrócił się z pytaniem, czy przedstawiony w prezentacji poziom certyfikacji na poziomie ok. 93 % jest spodziewany do osiągnięcia na koniec roku 2023 czy może na koniec okresu programowania. Zapytał czy IZ POPW spodziewa się jednak certyfikacji na wyższym poziomie.

Pani Małgorzata Wierzbicka (IZ POPW) wyjaśniła, że przedstawione w prezentacji 93% odnosi się do wniosków o płatność, które zostaną przesłane do KE do końca roku. Podkreśliła, że beneficjenci programu mogą składać wnioski o płatność jeszcze w I połowie 2024 r. z wydatkami poniesionymi do końca bieżącego roku, natomiast poświadczenie ostatniego wniosku o płatność możemy wysłać do KE do lipca 2024 r. Wtedy certyfikacja będzie na poziomie 100%.

Następnie **Pani Minister Małgorzata Jarosińska - Jedynak**, przeprowadziła głosowanie nad uchwałą nr 75/2023 Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 w sprawie zatwierdzenia *Sprawozdania z realizacji Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014 – 2020 za rok 2022*. Uchwała została przyjęta jednomyślnie (18 głosów ZA) i stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

III. Prezentacja działań informacyjno – promocyjnych w Programie Operacyjnym Polska Wschodnia 2014 – 2020

Przechodząc do kolejnego punktu spotkania, **Pani Minister** podkreśliła, że działania informacyjno-promocyjne pełnią w programie kilka funkcji. Przede wszystkim na bieżąco pokazują potencjalnym beneficjentom możliwości dofinansowania z programu. Ponadto wspierają beneficjentów POPW w przygotowaniu i realizacji projektów, a także informują opinię publiczną o podjętych działaniach przy udziale środków Unii Europejskiej.

Prezentację na temat działań komunikacyjnych przeprowadzonych w ramach POPW przedstawiła **Pani Monika Wierzbicka z Departamentu Komunikacji i Promocji Funduszy Europejskich w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej**. Prezentacja na ten temat stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Pani Elżbieta Gajeska, Przedstawicielka KE, podziękowała za wyczerpującą prezentację na temat działań informacyjno – promocyjnych, które wpływają na zwiększenie widoczności programu nie tylko w makroregionie, lecz również w całym kraju. Szczególną uwagę zwróciła na to, by potencjalni beneficjenci byli jak najlepiej poinformowani o typach projektów wspieranych w ramach programu oraz możliwości wzięcia udziału w szkoleniach poświęconych ich realizacji. Miałoby to przełożenie na większe zainteresowanie programem. Odnosząc się do *Sprawozdania z realizacji POPW za rok 2022*, stwierdziła, że przedsiębiorcy z województwa świętokrzyskiego są najmniej aktywni, co ma odzwierciedlenie w niskim poziomie kontraktacji w tym regionie. Zapytała, jakich środków komunikacyjnych zamierza użyć Instytucja Zarządzająca, by zachęcić przedsiębiorców z tego województwa do ubiegania się o wsparcie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021 -2027 (FEPW).

Pani Małgorzata Wierzbicka, przedstawicielka IZ POPW podkreśliła, że wskaźniki gospodarcze dla województwa świętokrzyskiego należą do jednych z wyższych w makroregionie. Niski poziom kontraktacji w regionie świętokrzyskim może być związany z niezrealizowaniem przez samorząd kilku projektów drogowych oraz niższym poziomem dofinansowania przedsiębiorców z tego regionu (dopuszczalna intensywność wsparcia zgodnie z „mapą pomocy regionalnej”), w porównaniu do pozostałych województw Polski Wschodniej. W nowej perspektywie finansowej intensywność wsparcia będzie jednakowa dla całego makroregionu i być może będzie to zachętą dla przedsiębiorców z tego regionu. Przedstawicielka IZ POPW przypomniała również, że dla województwa świętokrzyskiego zorganizowano szereg spotkań informacyjno – promocyjnych i praktyka ta będzie kontynuowana w ramach FEPW.

Następnie **Pani Magdalena Jasińska, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Ponadregionalnych w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej**, zadeklarowała, że IZ FEPW będzie monitorować aktywność przedsiębiorców z poszczególnych województw już po przeprowadzeniu pierwszych naborów w ramach programu FEPW i do wyników dostosowywać działania informacyjne. Poinformowała, że przed rozpoczęciem każdego konkursu, PARP prowadzi intensywną akcję szkoleniową dla potencjalnych beneficjentów. Nawiązując do wypowiedzi przedmówcy, wyraziła nadzieję, że w nowej perspektywie ze względu na brak zróżnicowania intensywności pomocy publicznej dla makroregionu, poziom kontraktacji w województwie świętokrzyskim będzie zbliżony do pozostałych regionów Polski Wschodniej.

Pani Małgorzata Wierzbicka dodała, że już pierwsze spotkania z beneficjentami odbędą się w czerwcu. Będą one w formie warsztatów, podczas których zostaną przekazane informacje na temat możliwości uzyskania dofinansowania z nowego programu.

IV. Prezentacja informacji dotyczących przygotowań do zamknięcia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014 – 2020.

O przygotowaniach do zamknięcia POPW opowiedziała **Pani Małgorzata Wierzbicka (IZ POPW)**. Prezentacja stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

Pani Elżbieta Gajeska z KE podziękowała za informacje na temat działań, które podjęła IZ POPW w celu wsparcia beneficjentów w uzyskaniu pozwoleń wymaganych w ramach przedsięwzięć kolejowych. Jednocześnie zapytała, czy problemy z ich otrzymaniem na czas dotyczą tylko dwóch konkretnych projektów (*Prace na linii kolejowej nr 216 na odcinku Działdowo – Olsztyn* oraz *Prace na linii kolejowej nr 25 na odcinku Skarżysko Kamienna – Sandomierz*) czy jednak mają swoje podłoże w uwarunkowaniach systemowych.

Pani Małgorzata Wierzbicka, IZ POPW wyjaśniła, że głównie chodzi o certyfikat TSI PRM¹, który jest wydawany nie tylko przez instytucje krajowe, lecz również niezależnych audytorów. Jego uzyskanie możliwe jest dopiero w ciągu pół roku od rzeczowego zakończenia projektu. Jest to sytuacja, która dotyczy każdego projektu kolejowego. Zatem od daty zakończenia projektu uzależniona jest data otrzymania certyfikatu. Certyfikaty TSI PRM są wymagane przez KE, w związku z czym do czasu ich otrzymania, IZ POPW nie może w rozliczeniu przedstawić Komisji takiego projektu, jako w pełni funkcjonującego.

Przedstawicielka KE poprosiła, by po rzeczowym zakończeniu projektów, przekazać Komisji Europejskiej informacje o procesie uzyskiwania certyfikatów TSI PRM.

W ramach uzupełnienia, **Pani Magdalena Jasińska z IZ POPW** poinformowała, że w przypadku projektów kolejowych, które pozostały do zcertyfikowania, audytorzy zewnętrzni zostali już wybrani i czekają na zakończenie procedur budowlanych i odbiór inwestycji. Podkreśliła, że uzyskiwanie certyfikatu TSI PRM odbywa się na końcu, ponieważ poszczególne inwestycje w ramach projektów kolejowych oddawane są etapami do użytkowania. Zatem przy założeniu, że realizacja takiego projektu może potrwać kilka lat, nie ma potrzeby wszczynania certyfikacji TSI PRM w czasie, kiedy jest uzyskiwane pozwolenie na użytkowanie np. pierwszego, zrealizowanego elementu projektu. Jednocześnie, Pani Magdalena Jasińska podkreśliła, że otrzymanie certyfikatu nie oznacza uzyskania pozwolenia na użytkowanie – są to procesy rozdzielne. Certyfikat potwierdza jedynie, że w projekcie zostały osiągnięte standardy TSI PRM, przede wszystkim w odniesieniu do stacji i dworców kolejowych.

V. Sprawy różne i zakończenie spotkania

Pani Małgorzata Wierzbicka z IZ POPW podziękowała członkom komitetu, ich zastępcom, obserwatorom, przedstawicielom KE oraz wszystkim uczestnikom spotkania za zaangażowanie się w prace KM POPW. Dzięki temu możliwe było m.in. wypracowanie bardzo dobrych kryteriów wyboru projektów w ramach POPW. Miało to swoje przełożenie na wsparcie wielu interesujących pomysłów, a tym samym na rozwój gospodarczy makroregionu. Bardzo cenne i pomocne były również spostrzeżenia oraz rekomendacje dotyczące realizacji programu.

Pan Bogdan Kawałko, przedstawiciel IZ RPO Województwa Lubelskiego oraz **Pani Bogusława Buda, Przedstawicielka Komisji Krajowej NSZZ Solidarność** również podziękowali za owocną współpracę w ramach KM POPW.

¹ Techniczne specyfikacje interoperacyjności, odnoszące się do dostępności systemu kolei Unii dla osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej możliwości poruszania się

Na zakończenie, **Przedstawicielka IZ POPW** zaprosiła wszystkich do udziału w ostatnim posiedzeniu komitetu w styczniu 2025 r., podczas którego planowane jest przyjęcie sprawozdania końcowego z realizacji programu.

Przewodnicząca
KM POPW 2014-2020

Zaakceptowała: Małgorzata Wierzbicka – Dyrektor Departamentu Programów Ponadregionalnych, IZ POPW.

Protokół opracowała Ewelina Kowalska – Sekretariat KM POPW.

Załączniki:

1. Lista uczestników posiedzenia KM POPW w dniu 11 maja 2023 r.
2. Prezentacja *Stan realizacji POPW 2014-2020 na podstawie Sprawozdania rocznego za 2022 r. oraz wg stanu na 20 kwietnia 2023 r.*
3. Uchwała nr 75/2023 Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 w sprawie zatwierdzenia *Sprawozdania z realizacji Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014 – 2020 za rok 2022*
4. Prezentacja *Działania komunikacyjne w Programie Polska Wschodnia w 2022 r.*
5. Prezentacja *Przygotowania do zamknięcia POPW.*